

راهنمای انتشار کتاب در جهاد دانشگاهی

در دنیای امروز، که دانش، فرهنگ و آگاهی از مهم‌ترین سرمایه‌های توسعه هر جامعه‌ای به شمار می‌آیند، نشر کتاب نه تنها ابزاری برای انتقال علم و اندیشه، بلکه بستری مؤثر برای گسترش گفت‌وگوی علمی، ارتقاء سطح آگاهی عمومی و تقویت فرهنگ مطالعه است.

جهاد دانشگاهی با بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی، پژوهشی و فرهنگی خود، و با اتکاء به سال‌ها تجربه در حوزه نشر، در کنار همراهی و مشارکت مؤثر شعب که هر یک به سهم خود نقش بسزایی در ارتقای جایگاه و توانمندی‌های این سازمان ایفا کرده‌اند، آماده است تا همراه و پشتیبان نویسندگان، مترجمان، اساتید دانشگاه و پژوهشگران فرهیخته در مسیر انتشار آثار علمی و فرهنگی باشد.

جهاد دانشگاهی همواره کوشیده است تا فرآیند نشر کتاب را به نحوی نظام‌مند، شفاف و با بالاترین استانداردهای حرفه‌ای انجام دهد؛ هدف ما، از نخستین گام دریافت اثر تا انتشار نهایی آن، حمایت از کیفیت، نوآوری و اعتبار علمی آثار اهل علم و فرهنگ است.

الگوهای انتشار کتاب

❖ الگوی مؤلف‌محور

در این الگو، اثر از سوی نویسنده یا مترجم پیشنهاد می‌شود و هزینه‌ها توسط پدیدآور تأمین می‌گردد.

❖ الگوی ناشر‌محور

این الگو نیز خود دو شیوه دارد:

شیوه نخست: اثر به پیشنهاد نویسنده آماده می‌شود، در صورتی که اثر مذکور ذیل اولویت‌های موضوعی سازمان قرار گرفته و ملاک‌های تخصصی مورد نظر را داشته باشد، با سرمایه‌گذاری جهاد دانشگاهی منتشر می‌شود.

شیوه دوم: تالیف یا ترجمه اثر به نویسنده و مترجم پیشنهاد می‌شود و سرمایه‌گذار اصلی خواهد بود.

فرآیند

۱. ارسال و ثبت اثر

نویسندگان و مترجمان می‌توانند آثار خود را از طریق سامانه پنجره واحد خدمات نشر جهاد دانشگاهی به آدرس <https://www.isba.ir/Default/suggest> ارسال کنند. در این مرحله، فایل و اطلاعات کلی و حوزه موضوعی اثر دریافت می‌شود.

۲. ارزیابی اولیه

اثر از جهت اولویت موضوعی، ساختار، نگارش، انسجام، رعایت اصول علمی و اخلاق حرفه‌ای بررسی می‌شود تا مطابقت آن با حوزه‌های فعالیت جهاد دانشگاهی مشخص گردد.

۳. ارزیابی تفصیلی

پس از تأیید اولیه اثر، وارد مهم‌ترین مرحله از فرآیند ارزیابی یعنی **داوری علمی تخصصی** می‌شویم. هدف از این مرحله، سنجش کیفیت علمی، اصالت محتوا، دقت پژوهشی، و ارزش انتشار اثر در جامعه علمی کشور است.

ویژگی‌های فرآیند داور:

❖ محرمانه و بی‌طرفانه

فرآیند داور به صورت "کور" انجام می‌شود؛ به این معنا که داوران اطلاعاتی از نام و مشخصات نویسنده یا مترجم ندارند، و بالعکس. این روش، تضمینی برای حفظ بی‌طرفی و عدالت علمی در ارزیابی آثار است.

❖ انتخاب داوران متخصص:

اثر برای ارزیابی، به حداقل دو داور متخصص در حوزه علمی مرتبط ارجاع داده می‌شود. این داوران باید دارای پیشینه علمی معتبر و آشنایی کافی با موضوع اثر باشند.

❖ تکمیل فرم ارزیابی:

هر داور ارزیابی خود را با ذکر دقیق نقاط قوت و ضعف اثر، پیشنهادهای اصلاحی، و نتیجه نهایی در فرم رسمی سازمان ثبت می‌کند. نتیجه نهایی یکی از سه حالت زیر خواهد بود:

- پذیرش کامل
- پذیرش مشروط به اصلاحات
- رد اثر

❖ بررسی تضاد آراء:

در صورتی که بین دو داور اختلاف نظر وجود داشته باشد (مثلاً یکی اثر را تأیید و دیگری رد کند)، اثر برای داور سوم ارسال می‌شود و نظر او مبنای تصمیم نهایی خواهد بود.

❖ بررسی آثار ترجمه‌شده:

برای کتاب‌های ترجمه، نسخه اصلی (زبان مبدا) نیز در اختیار داوران قرار می‌گیرد تا صحت، دقت علمی، و کیفیت ترجمه مورد بررسی دقیق قرار گیرد.

❖ ارائه و بررسی اصلاحات:

- پس از اخذ نظرات داوران، اصلاحات مورد نظر آن‌ها به پدیدآور منتقل می‌شود تا این نظرات به طور کامل اعمال شود. پس از اصلاح توسط نویسنده نسخه اصلاح شده دوباره در اختیار داوران قرار می‌گیرد.

❖ مهلت داوری:

مدت استاندارد برای داوری تخصصی سه هفته از زمان تحویل اثر است. تنها در موارد خاص و با صلاحدید ناشر، این زمان تا چهار هفته قابل تمدید است.

۴. ویراستاری

متن اثر از جنبه‌های علمی، زبانی و فنی به دقت ویراستاری می‌شود تا از یکسو انسجام محتوایی و از سوی دیگر سلامت نگارشی و ساختاری آن تضمین شود.

۵. صفحه‌آرایی

پس از پایان ویراستاری و نمونه‌خوانی شده، فایل نهایی جهت صفحه‌آرایی و طراحی داخلی آماده می‌شود. در این مرحله، قالب‌بندی حرفه‌ای متناسب با محتوای اثر انجام می‌گیرد و نسخه پیش از چاپ برای بازبینی نهایی در اختیار پدیدآورنده قرار می‌گیرد.

۶. عقد قرارداد

پس از تأیید نهایی نسخه آماده‌سازی شده، قرارداد انتشار میان پدیدآورنده و سازمان منعقد می‌گردد و تمامی حقوق و تعهدات طرفین در آن به صورت شفاف مشخص می‌شود.

۷. اخذ مجوزها

شابک، فیپا و مجوز رسمی نشر از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای اثر دریافت می‌شود تا مراحل چاپ با پشتوانه قانونی طی شود.

۸. چاپ و توزیع

پس از دریافت مجوزهای لازم، اثر به چاپ می‌رسد و از طریق شبکه‌های توزیع، کتاب‌فروشی‌ها، نمایشگاه‌ها و بسترهای مجازی در دسترس مخاطبان قرار می‌گیرد.